

สวนพฤกษศาสตร์ระยอง

ประยงค์

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Aglaia odorata* Lour.

ชื่อวงศ์ MELIACEAE

ชื่ออื่น ๆ ขะยง ขะยม พะยงค์ หรือยม (ภาคเหนือ), ประยงค์ หรือประยงค์ใบใหญ่ (ภาคกลาง), หอมไกล (คาบสมุทรมลายู)

ชื่อสามัญ Chinese Perfume Plant, Chinese Rice Flower.

ลักษณะทั่วไป ไม้พุ่มหรือไม้ต้น อาจสูงได้ถึง 20 เมตร แยกเพศต่างต้น แตกกิ่งจำนวนมาก ปลายกิ่งอ่อนมักมีขน กระจุกหรือเกล็ดตรงแค ใบประกอบปลายคี่ เรียงเวียน ยาว 5-12 ซม. ก้านใบและแกนกลางเป็นสัน คล้ายปีก มีใบย่อย 1-3 คู่ รูปรีหรือรูปไข่กลับ ยาว 1-10 ซม. ใบช่วงปลายขนาดใหญ่กว่า ก้านใบสั้น หรือยาวได้ถึง 1 ซม. ช่อดอกแบบช่อกระจุกแยกแขนง ยาว 5-15 ซม. ดอกมีกลิ่นหอม ก้านดอกเพศ ผู้ยาวได้ถึง 3 มม. ก้านดอกเพศเมียสั้น หนา กลีบเลี้ยงเชื่อมติดกัน ปลายแยกเป็น 5 แฉกสั้น ๆ กลม ขนาดเล็ก กลีบดอก 5 กลีบ รูปรีกว้างเกือบกลม ยาว 1.5-2 มม. เกสรเพศผู้เชื่อมติดกันสั้นกว่ากลีบ ดอกเล็กน้อย อับเรณู 5 อัน ไม้ยืนพื้นปากหลอดกลีบดอก ไม่มีจานฐานดอก รังไข่มีขนหนาแน่น ผลแห้งไม่แตก รูปไข่ ยาว 1-1.2 ซม. สุกสีแดง ส่วนมากมีเมล็ดเดียว

นิเวศวิทยา ขึ้นตามป่าดิบแล้งและป่าดิบชื้น ความสูงถึงประมาณ 1000 เมตร รากและใบมีสรรพคุณไล่

การกระจายพันธุ์ พบที่อินเดีย จีน ภูมิภาคอินโดจีน เป็นไม้ประดับทั่วไปในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในไทยพบทุกภาค

ประโยชน์ ดอกประยงค์แห้งสามารถนำมาใช้อบเสื้อผ้าให้มีกลิ่นหอม และใช้แต่งกลิ่นใบชาเช่นเดียวกับดอกมะลิ ซึ่งชาวจีนจะนิยมกันมาก